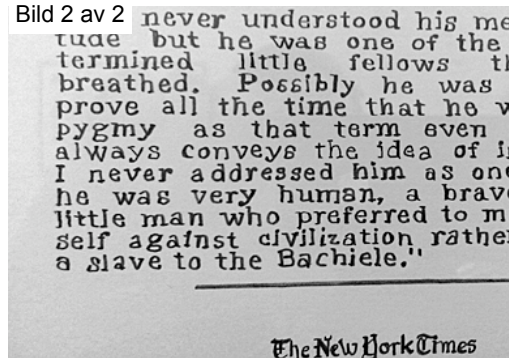

Bild 1 av 2

The First Pygmy Has Been Secured (2012). Blyertsteckning av EvaMarie Lindahl. Beskuren.

Bild 2 av 2

EvaMarie Lindahl på Stene Projects

Rasism är ett aktuellt ämne denna höst, både i kulturdebatten och politiken. På galleri Stene Projects i Stockholm visas nu teckningar av EvaMarie Lindahl, som pekar på sambanden mellan vår tids rasism med det tidiga 1900-talets.

"Den förste pygmén är säkrad!"

Samuel P. Verner, amerikansk missionär och affärsman, jublar över sin fångst i ett brev från Kongo 1904. Några månader senare kan publiken på världsutställningen i St Louis beskåda den förste levande pygmén på amerikansk mark. För fem cent extra öppnar Ota Benga, som han hette, munnen och visar sina vässade tänder.

I några minutiöst utvecklade brev och tidningsartiklar får vi följa Ota Bengas öde, från pastor Verners afrikabrev fram till dödsrunan i *New York Times* 1916. Presentationen är torr som fnöske, men börjar man läsa vad det står är man snart fast.

Till det mest fascinerande hör hur sanningen förändras, efter behov. På världsutställningen presenteras Ota Benga som kannibal. I dödsrunan tolv år senare räddades han i själva verket från kannibaler, av den hjältemodige pastorn.

1906 lånar Verner ut honom till ett zoo i New York, där han bor med aporna och drar tiotusentals besökare. 1916 var han bara djurskötare på zoot.

Ota Benga tog sitt eget liv med ett skott i hjärtat, bara 31 år gammal, i Lynchburg Virginia. Men för den som tror att vi därmed slutade visa främlingar på zoo, kan jag rekommendera sökorden "massajer" och "Kolmården" på valfri sökmotor. Eller "African Nights" och "London Zoo". Eller "African American Festival" och Detroit Zoo.

Och nu talar vi om vårt eget millenium, inte 1900-talet.

Idén att människor från Afrika hör hemma på zoo verkar vara väldigt levande, i vår del av världen. 2005 försvarade chefen för en tysk djurpark sitt beslut att hålla en afrikansk kulturfestival intill apburarna med att "Augsburgs zoo är precis rätt plats att förmedla en exotisk atmosfär".

Tror ni mig inte? Googla. Eller gå till galleri Stene.

**Mårten
Arndtzen**
Kulturnytt
marten.arndtzen

@sr.se